პროლეტარიელო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მუშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

KOMUNISTI ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოდის 29-ე წელი

შაბათი, 2 ოქტომბერი, 1948 წ. № 196 (8240). ფასი 20 კაპ.

დღეს საბჭოთა ხალხი აღნიშნავს დიდი ქართველი მწერლის, აღექსანდრე ყაზბეგის დაბადების 100 წლისთავს

ალექსანდრე ყაზბეგი

დღეს მთელი საბჭოთა ხალხი ღრმა სიყვარულისა და პატივისცემის გრძნობით, ზეიმით აღნიშნავს დიდი კლასიკოსი მწერლის, ქართული მხატვრული პროზის შესანიშნავი ოსტატის ალექსანდრე ყაზბეგის დაბადების 100 წლისთავს.

ყაზბეგის ლიტერატურული მოღვაწეობა ეკუთვნის ჩვენი ქვეყნის ცხოვრების იმ პერიოდს, როცა თვითმპყრობელობა თავისი კოლონიური პოლიტიკით, ეროვნული მოხეტიალის დესპოტიზმით არსებობის უტანელ პირობებს უქმნიდა შრომელ ხალხს, მასების ფართო ფენებს. როგორც რეალისტმა მწერალმა, რომლისთვისაც სინამდვილე, ხალხის ცხოვრება, ეროვნული და სოციალურ-პოლიტიკური საკითხები ყველფერზე მაღლა იდგა, ა. ყაზბეგმა მთელი თავისი მხატვრული შემოქმედება მჭიდროდ დაუკავშირა ეროვნულ-განთავისუფლებელ მოძრაობას, რომლის დროს საქართველოში მეცხრამეტე საუკუნის მეორე ნახევარში აღმოსავლეთ ილია ჭავჭავაძემ და აკაკი წერეთელმა.

ა. ყაზბეგის შემოქმედების მთავარი გმირი არის ხალხი, მისი წოალიდან გამოსული ნამდვილი პატრიოტი, ჰუმანისტური თვისებებით აღჭურვილი ადამიანი, რომელიც შეურიგებელ ბრძოლას ეწევა მრავალრიცა წინააღმდეგ სოციალური სამართლიანობის გამარჯვებისათვის, ეროვნული განთავისუფლებისათვის. ეს ბრძოლა მწერალს ისეთი მაღალმხატვრული ოსტატობითა და ფაქიზი გემოვნებით აქვს დახატული თავის საუკეთესო ნაწარმოებებში, რომ ისინი უდიდეს გავლენას ახდენდნენ ცარიზმის წინააღმდეგ მებრძოლ რეგოლუციონერთა სულიერ კეთილებაზე. ბრძოლის წყურვილით აღიგზნებნენ მათ. არ შეიძლება ხაზგასმით არ აღინიშნოს ა. ყაზბეგის შემოქმედის ეს ისტორიული დამსახურება მშრომელი ხალხის განთავისუფლებისათვის ბრძოლაში.

ბუნებაც კი, რომლის შეუდარებელ მხატვრად ითვლება ა. ყაზბეგი, მის ნაწარმოებთა ფურცლებზე ცოცხლდება, თავისი განწყობილებით ადამიანთა სულიერ მდგომარეობას ეხმიანება ან როგორც უსიცოცხლო პეიზაჟი, არამედ როგორც თანამგრძნობი და თანამებრძოლი ულამაზესლების წინააღმდეგ სალაშქროდ დაძრული ხალხის საყვარელი გმირებისა.

ის მოწონაც ა.ზრები და მიამბოზე სული, რომლითაც გამსჭვალულია ა. ყაზბეგის მხატვრული შედეგრეი, ჩაისახა და განმტკიცდა რეგოლუციურ-დემოკრატიული იდეებით გაცტაცებული წრეების გავლენით, რომლებთანაც მწერალს მჭიდრო ურთიერთობა ჰქონდა რუსეთში ცხოვრების დროს. სწორედ ამ გავლენამ და საქართველოში დაბრუნების შემდეგ ცხოვრების ღრმად დაკვირვების მეთხებით გამოტანილმა დასკვნებმა განაპირობეს ყაზბეგის ნაწარმოებთა შინაგანი სამყარო, მათი იდეური მხარე, მაღალ სოციალურ აზრებში რომ გამოჭკვეთა დიდმა ხელოვანმა და პროზის შეუდარებელმა ოსტატმა.

ა. ყაზბეგი, როგორც მწერალი სიცოცხლეშივე მეტად პოპულარული გახდა. იგი უძღვნიერეს გაფელას აბედნიერა მკითხველთა ფართო წრეებზე. მისი რომანების მგზნებარე სტრიქონები ღიმფრთოვანებელ, წარმტაც სიმღერად იქცა ხალხისათვის. რამდენადაც ძლიერი იყო ხალხის სიყვარული და პატივისცემა თავისი ღირსეული მწერლისადმი, იმდენად გამორჩეულები, ბრაზით ლსავსე იყო ცარიზმის აგენტურის, შებრალი ოფიციალ ძალთა დამოკიდებულება ა. ყაზბეგის მიმართ. მეფის ცენზურა ყოველნაირად ცდილობდა შეესრულებინა და შეეჩერებინა ყაზბეგის შემოქმედების „სახიფათო“ მოგზაურები, მისი ერთ-ერთი საუკეთესო რომანის „ელეგჯას“ პირველი გამოცემის ტირაჟი კი პოლიციამ მთლიანად დასწვა. მაგრამ ყოველად უბადრუკი იყო რეაქციის ამეთი გალაშქრება დიდი მწერლის წინააღმდეგ, რომელსაც უკვდავება მოუპოვა მისმა ბრწყინვალე შემოქმედებამ.

ა. ყაზბეგს თვალსაჩინო დამსახურება მოუძღვის ქართული თეატრის აღორძინებისა და განვითარების საქმეში. მან მშობლიურ დრამატურგიას ბევრი კარგი ნაწარმოები შესწირა.

ა. ყაზბეგი მთელი თავისი შემოქმედებით მტკიცედ იბრძოდა რუსეთის თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ. იგი მკეთრად გამოსხვავებდა რუს ხალხსა და მოიერმას. მას კარგად ჰქონდა შეგნებული ის ვარამობება, რომ მეფის თვითმპყრობელობას საერთო არაფერი ჰქონდა ხალხთან, რომ მათი ინტერესები უცხონი და შეუთავსებელი იყვნენ ერთმანეთისათვის. ამიტომ გვეკლინება იგი ხალხთა შორის მეგობრობის მომფერვლად. მას ღრმად სწამდა, რომ შეიქმნებოდა ბრძოლა ეროვნული შოვლის აღმოსაფხვრელად, ხალხთა შორის სიყვარულისა და მეგობრობის დასამყარებლად. მწერლის ეს რწმენა და ოცნება განხორციელდა ჩვენს დიდ ოქტომბერ ეპოქაში.

ულამაზესი მოპაყრობით გულნატკენმა მწერალმა თავის ლრიზე სთქვა: „დღეს მლამბლავენ, მიწასთან მასწორებენ ზოგიერთნი, მაგრამ მე მწამს, რომ მოვა ისეთი დრო, როცა ჩემს სახელს სხვანაირად ახსენებენ“. ა. ყაზბეგის ეს წინასწარმეტყველური სტატეკი ასრულდა: დადგა ეს დრო. დღეს, ლენინ-სტალინის უკვდავი იდეებით გაცსხვიოსნებულ ეპოქაში, საბჭოთა ქვეყნის ადამიანები უდიდესი პატივისცემისა და სიყვარულის გრძნობით იგონებენ თავისი საყვარელი მწერლის — ალექსანდრე ყაზბეგის სახელს, რომელმაც ქაო

1848—ალექსანდრე ყაზბეგი—1948

ა. ყაზბეგის დრამაგურგია

ალექსანდრე ყაზბეგი თავდაპირველად სამწერლო ასპარეზზე დრამატიული თხზულებებითა და ლექსებით გამოდგება. ი. ჭავჭავაძის მოწმობით, მას 14 წლისას დაწერილი ჰქონია პიესა „აღმზრდელები". ცხონებული, რომ ალექსანდრე ყაზბეგი ჯერ კიდევ მოსკოვში ყოფნის დროს 1867-70 წწ. გასაგრძობდა პიესების წერას. ამ სკეთა მან ეთანგმანა შექსპირის დრამა „რომეო და ჯულიეტა" და გრიბოედოვის კომედია „ვაი ჭკუისაგან". პირველ ხანებში, მუდმივი დასის ჩამოყალიბებამდეც, ა. ყაზბეგი უმთავრესად საყოფაცხოვრებო ხასიათის კომედიებს, ვოდევილებს სწერდა. საქართველოს მუზეუმში დაცულნი ა. ყაზბეგის პიესების ხელნაწერები, რომელთა მორის არის როგორც დამთავრებული, ისე დაუმთავრებელი პიესები, მათ შორის — გადმოკეთებულებიც. აქვე დაცულია 5-მოქმედებიანი დრამის — „მაძის ჩკვლეული" I მოქმედების ნაწილი. მოუხრიალი „ეელოსო�ტ გადაკეთებული ჰქონია პიესად. მუზეუმში არის 1875 წ. დაწერილი კომედია „ყაკეთა უხიაობა", 1877 წ. დაწერილი „ქართველი ქალი სტუდენტებში" და სხვ. მაშინდელი დრამატიული კოლტატეს თავმჯდომარე მ. თუმანიშვილი და ზ. ჭიქინაძე თავის მოგონებაში აღნიშნავენ, რომ მუდმივი დასის ჩამოყალიბებამდე ა. ყაზბეგს დაწერილი ჰქონია მრავალი პიესა. მუდმივი დასისათვის ყაზბეგს პირველ გადაეცა გადმოკეთებული პიესა „ცხოვრების თანამოგზაური". ა. ყაზბეგის კომედიებში გაკრიტიკებული მაშინდელი ყოფაცხოვრების მახინჯი ხასიათები. ამ მხრივ ფასდაწინაზნაია პიესები—„ფიღა ქორწილის შემდგ", „ყველაფერი ბედზედ არის", „ცხოვრების თანამოგზაური", „გამოცდა ნიშნობის წინა ღღიით", „ქართველი ქალი სტუდენტებში", „ორი ქორწილი ერთად" და სხვ. განსაკუთრებით საყურადღებოა 1877 წელს დაწერილი კომედია „ქართველი ქალი სტუდენტებში". ამ კომედიაში სავაჭრო ბურჟუაზია დახასიათებულია როგორც ხალხის მძარცველი ძალა.

ა. ყაზბეგის კომედიებთან ერთად გაანალეზებული თეატრის სცენაზე იდგებოდა ყოფაცხოვრებითი დრამა „აღმზრდელები", „ისტორიული დრამები „არსენა", „ეროსტატენე ბატონიშვილი". „აღმზრდელები" ნაწილობრივ ავტობიოგრაფიული ხასიათის ნაწარმოებია. ავტორს ეს პიესა ჯერ დრამად დაუწერია, მერე კომედიად გადაუკეთებია. როგორც მეზეკეში დაცული ხელნაწერები მოწმობს, ამ პიესის სხვადასხვა ნაწილები, მოცულობა, შინაარსი ზშირად იცვლებოდა. როგორც სჩანს, ყაზბეგი მას უფარგიზდა მაინდილ სცენიერ შესაძლებლობებს. თვით ავტორის სიბნეფეოსი პიესადაც გამხდარა ოგი. ამ პიესაში ყაზბეგი ხან მოხუცი გენერალის დავითის, ხან კიდევ თაღლითი ახალგაზრდის სვიმონის როლს ასრულებდა. უნდა ეფიქროთო, რომ მოხუც გენერალში — ფეოდორ ლაბორატორიაში და მას მუფლეში — სალოგაში ყაზბეგს თავისი შმობლები, ხოლო დავითის ერთადერთ ვაჟ გიორგიში თავი ეს ყრმობა ჰქონდა წარმოდგენილი.

ა. ყაზბეგის პიესებიდან სამოქმედებიანი დრამა „ორესტი" საქართველოში განსაკუთრებული პოპულარობით სარგებლობდა. ეს პიესა დაიწერა 1881 წელს და მის შემდეგ ხშირად იდგმებოდა ახლად აღორძინებული ქართული თეატრის სცენაზე. ალსანშნავია, რომ ქართველნმა „ორესტი" 1883 წ. დადგეს ფეიერაონაში.

დრამა „კონსტანტინე ბატონიშვილი" ან, როგორც მას ყაზბეგიმ პირველად უწოდა, „ქეთევან წამებული" დაიწერა და 1883 წ. დაიბეჭდა „იეფრიანში".

ამ პიესის განხილვის დროს აუცილებლად გაგვახსენდება შექსპირის ტრაგედია „რიჩარდ მესამე". რიჩარდი ბელისუფლების ხელში ჩაგდებისათვის მოკლა ლედი ანას მამა, ქმარი და სხვ. თავისი ძლიერი ნებისყოფის გაფლენით მან შესძლო ლედი დაიწოლმუნებინა, რომ ყოველივე ეს მოიმოქმედა მისი სიყვარულისათვის. ამით შესძლო ლედი ცოლობაზე დაეთანხმებინა. ყაზბეგს სამწუხოდ მოღალეზეა, მამისა და ძმის ჩვეულის სახე სხვადგარად აქვს განვითარებული. ქეთევანი ლედისაგით სუსტი ნებისყოფის ადამიანი კი არ არის, იგი ეროვნული გმრის სანეა, რომელიც უდიდესი ნებისყოფის სიმტკიცით ხასიათდება.

დრამის სიუჟეტური მხარე ისტატურადაა მოფიქრებული. კონტრასტული ხერხით მტკიცედაა ერთმანეთთან დაპირისპირებული ქვეყნისათვის თავდადებული ადამიანი ქეთევანის სახე ხალხის მოღალატე კონსტანტინესთან. ორივე სახე თითქმის თანაბარი სიმძაფრით არის გამოხატული. ალსანშნავია ისიც, რომ დრამაში მოქმედებს ხალხი, მოწრნეული ადამიანები გამოყვანილი არიან როგორც ხალხის მისწრაფებათა გამომხატველნი. მოღალატე კონსტანტინე დაპირისპირებულია არა მარტო მთავარ მოქმედ გმირებთან, არამედ უშუალოდ ხალხთანაც. ალ. ყაზბეგმა პირველმა ისტორიულ ნაწარმოებში, დრამაში სამოქმედო ასპარეზზე გამოიყვანა ხალხი.

დრამატიკოგის ისტორიამ იცის ბევრგვარი ხერხი ისტორიული მასალის გამოყენებისა. ზოგჯერ ისტორიულ მასალას ძალიან თავისუფლად ეპყრობიან. ასე იქცევდა შექსპირი („რიჩარდ მესამე", „მაკბეტი"), შილერი („ყაჩაღები", „დონ კარლოსი"). „კონსტანტინე ბატონიშვილაც" საფუძვლად ისტორიული მასალა უდგეს, მაგრამ ყაზბეგი მას საკუთარ ტანდგენილებს უმარნილებს. იგი დაინტერესებულია ეეეიენოს მოღალატის სულიერი ტანჯვა, ტრაგედია და სამშობლოსათვის თავდადებული ადამიანის უკვდავება. ამ მიზნისათვის ის ზოგიერთ ისტორიულ პირს სახესა და ხასიათსაც კი უკეთებს.

ყაზბეგის დრამატიკულ ნაწარმოებებმა აღორძინების გზაზე შემდგარ ქართულ თეატრს დიდი სამსახური გაუწიეს. ქართული თეატრის, დრამატურგიის მკვლევარი ყაზბეგის ლეგენდს ამ დარგში ვერ ეუცილის.

ამმ. გაზრეჩილაძე

ალექსანდრე ყაზბეგი და ვაჟა ფშაველა

ДИДИ МЕЦЕРЛИС САМШОБЛОШИ

ყაზბეგის რაინინის მშობლიური უდიდესი სიხარულია ალნინშნავენ დიდი ქართველი მწერლის ალ. ყაზბეგის დაბადების 100 წლისთავს. საყოფაცხოვრო სოფლებში, ალპიური სამოვრებზე, ყაზბეგის მაღალთაიან მეტეოროლოგიურ სადგურში, საწარმო-დაწესებულებებში, კლუბებსა და სკოლებში ჩატარდა მწერლის შემოქმედებისადმი მიძღვნილი საღამოები. ყაზბეგიანი პატივს სცემენ თავისი სახელოვანი თანამემამულის უკვდავ ხსოვნას, რომლის მთელი შემოქმედება ჩაგრული ხალხების ინტერესებისათვის ბრძოლის სამეს.

მოხეევების განსაკუთრებით უყვართ ალ. ყაზბეგი, რომელმაც შესანიშნავი მხატვრული ოსტატობით, ქეშმარიტი გულუოველობითა და სათაური სიძლიერით აღწერა მთიელთა ცხოვრება, მათი ჩაგვრა, მათი კეთილშობილური თვისებები: პატრიოტიზმი, რაინდობა, მეგობრობა და ეიეკაცობა. მან საკეთილი ფერადებით ასახა ბეეის, მთიელეთ-ეუდამბაყოისა და ფშავ-ხევსურეთის ეარაქტერი ბუნება და ადამიანები. ამიტომაა, რომ რაინინის მშრომელები სათუოად და სიყვარულით უფრთხილდებიან მწერლის სახელთან დაკავშირებულ ადგილებს და ნიეთებს.

ან ალ. ყაზბეგის მამა-პაპათა ოჩსარეთულიანი სახლი, სადაც დაიბადა მომავალი მწერალი. ამ სახლში მწერლის სახელთან ბმარეთმეკოდნეობის მუზეუმია გახსნილი. დიდი სიყვარულითა და მოხლოობითი შეაკეთეს ეს სახლი ეელს ყაზბეგეელებმა, ალაგიანეს შენობის დაზიანებული ნაწილები, ქეიის ლამაზი მოაკირი შემოაკეთეს მას. მუზეუმის შეიდ დარბაზში განლაგებულია ხევის ბუნებისა და ეთნოგრაფიის ამსახველი ექსპონატები, აქვეა ალ. ყაზბეგის ცხოვრებისა და შემოქმედებისადმი მიძღვნილი გამოფეენაეა. ამ გამოფეენისათვის „ეასანელ-ქეელ" ხანეაში ბევრი ძეირფასი ექსპონატეა იქნა შეძენილი. მწერლის სახელთან დაკავშირებული ნივთიანსა და დოკუმენტების შეგროვებაში მუზეუმის მეცნიერ-მოშაკეთმან ერთად მოსაწეოლაც მონაწილეობდა. ნაპოვნი და გამოფენილია ყაზბეგის ავეადნი, მაგიდა, საწოლი, საკარაქელი და სხვა ნივთები და დოკუმენტები. მუზეუმში განსაკუთბული სახით გაიხსნება 3 ოქტომბერს.

რიდესაც მწერლის სამშობლოს ეს ტუმბრეანი, რიცა გაიკინობ ამეარი ადამიანების ბეენიერ ცხოვრებას, არ შეიძლება არ მოგაგონდეთ ერთ-ერთი გმირის პირით ნათქეამი ა. ყაზბეგის წინაანმწარმეტყველური სიტყვები: „ეოვა ერთ, და ერეტელი ჩვენშიაც გაიმეკრეკეს, მზე გამოიხედავს, დრო შეიცვლების და ავადმყოფი მოკეთდებაც; ამა ძმა დაინახავს და შეერთვენ ეაკარეველო, ერთ ხორც და ერთ სულ ბედაკეცული, აღსდგებიან!..."

ეს სიტყვები სინამდვილედ იქცა. ლენინ-სტალინის პარტიის ბეეიან მოაშეშა მთიელთა ჭრილობები, განაახლა და კეთილეარის ფართო ეზაზე გამოიეანა ნეინათ ჩამორჩენილი ხევი, სტალინურმა ცხოვეელმყოფელმა მზემ ეაათბონა

„ეეოსნენტის" საკეთარი კორესპონდენტი

ყაზბეგის გმირთა მემკვიდრენი. დიდი მწერლის სამშობლოში ახლა მეგზეკენი ცხოვრება მკეადის. მარტო ციხე-ეოფაკეი თე მოგვაგონებენ ძველი ცხოვრების საშინელებას. და თუ ახლა მოსეეეები ოეოგზენენ ზაბნენ წარსულს, ეზოოოდ იმისათვის, რომ ახალგაზრდობა უფრო დაიფასონ ბედნიერი აწმყო და მომავალი, გიოგინ — რამდენი სისტემა და ერეეეი დაიეეოოდა ეკელად სამშობლოსა და ხალხის თავისუფლებისათვის ბრძოლაში.

წარმტაკი და დიდებულია დღეს მწერლის სამშობლო. კოტტა სახლეთით დამშვენებული სოფლები, სკოლები, კლუბები, სამკითხველოები, საავადმყოფოები, საკოლმეურნეო ნაგებობები, ანკარა წყაროები, მარად მეეუხე თერეი, ეზარამზარი მთები, ჩვენი რესპუბლიკის მშვენება — საქართველოს სამხეკრო ეზა, შესანიშნავი კეურორტი დარიალი, სტუმართმოყვარე და ეზნე ადამიანები — ისეთია ახლა ყაზბეგი.

ძალიერია მწერლის სამშობლოს მაგრძელებლა. აქ ინეეეთია სოფელი, რომელსაც ახალშენებლებთა ხარაჩინები არ აშენეენდეს. აი, მაგალითად სოფელ სიოსში და რაინოსენ ცენტრში დასაბრეული უახლოვდება სამეალო სკოლეეის მშენებლობა, თითქმის ყველა სოფელში ამენებენ საკოლმეურნეო ბაბორეს, კოლმეურნეობათა კანტორებს, პირუტყვის სადგომებს. სნოს მოლეოტეთის სახელთან კოლმეურნეობაში გასულ წელს ელექტრონადგურის მშენებლობა დაიწყეს, ხოლო დარიალის ხეობაში, უზარმაზარ ჩანჩქერზე საფეეეელი ჩაეყენა დიდი ჰიდროელადგური — ქოტტოეეესის მშენებლობას. ელსადგური მომავალ წელს ამეშვებენ და ამ თვალ რაინოს მოემსახურება.

ყაზბეგელები დიდი მონდომებით მუშაობენ ამისათვის, რომ თავისი რაინოსი უფრო კეთილმოწყობილი და ლამაზი გახადონ. საიუბილეო ღღეებში დიდი მეშვეობა ჩატარდა ალ. ყაზბეგის სამშობლო სოფელ ყაზბეგის კეთილმოწყობისათვის. დაიდგა და მალე ამეშვდება მცირეძალიანი ელადგური, გალამაზდა ქეეენი, მოეწყო ორი ბაღი, სადაც რამდენიმე ათასი მეცხენე დარგეს. გაიხსნა სასტუმრო და ეინოვეკეური, გაამეენენს სოფელი, მიმდინარეობს წყალსადენის კაპიტალური რემონტი, რაინოსენ კლუბთან ჩამოყალიბდა სამეეეოო ანსამბლი და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლი და დრამატიული წრე, რომელიც ამ ღღეებში მაყურებელს უჩვენებს ა. ყაზბეგის მოთხრობის მიხედვით დაწერილ პიესას „ეკლეეეკა".

ხვალ, 3 ოქტომბერს მწერლის საფეალაზე შესდგება მტინეი. აქ თავს მოიყრიან ეაქუტარები ედუეკალაქიდან, ქობეეს რესპუბლიკებიდან, მეზობელი რაინინენიდან — ფშავ-ეეეეეეთიდან ეაქ ჩრდილოეთ ოსეთიდან, რათა პატივი სცენ დიდი ქართველი მწერლის, ეხატეეეელი სიტყვის სახელოვანი ოსტატის, თქმული ხალხის გულის მესაიდუმლის ალექსანდრე ყაზბეგის ნათელ ხსოვნას.

ა. თომაძე

„ეეოსნენტის" საკეთარი კორესპონდენტი

ДИДИ МЕЦЕРЛИС САМШОБЛОШИ

ეეოსნენტის ეეეეეე

დაიწყო ახალი სასწავლო წელი პარტიული განათლების ქსელში

შეუნელებლად ვუხელმძღვანელოთ კომუნისტების პოლიტიკურ განათლებას

პარტიული განათლების სისტემაში ახალი სასწავლო წელი დაიწყო. ამ ღონისთვის პარტიის სამტრედიის რაიონში გულმოდგინედ ემზადებოდა. კომენდანტთან რაიკომის მუშაკებისა და პირველადი პარტიული ორგანიზაციების მდივნების ინდივიდუალური საუბრების საფუძველზე გამოიკვეთა იქნა მათი პოლიტიკური მომზადების დონე, რის შემდეგაც განსაზღვრული იქნა თვითეული მათგანისთვის პოლიტიკური სწავლების შესაფერისი ფორმა. რაიონში პარტიული განათლების ყველა ტიპის ქსელში ჩაბმული იქნა 1.776 კომუნისტი.

ქალაქის საწარმო-დაწესებულებების და რაკნიგნების კვანძის პარტიულ ორგანიზაციებთან დაკომპლექტდა საკავშირო კ. პ. (ბ) ისტორიის შემსწავლელი 21 წრე, 16 პოლიტსკოლა და ვ. ი. ლენინის და ი. ბ. სტალინის ბიოგრაფიების შემსწავლელი 6 წრე, რომელებშიც 942 კომუნისტია გაერთიანებული. ამ წრეებში სასწავლო წელი გუშინ, 1 ოქტომბერს დაიწყო.

როგორც ცნობილია, პოლიტიკური სწავლების დონე პირველ რიგში დამოკიდებულია პროპაგანდისტებზე. ამიტომ რაიკომმა განსაკუთრებული ყურადღება მათი შერჩევის საქმეს მიაქცია, პროპაგანდისტებად შერჩეულ და რაიკომის ბიუროს მიერ დამტკიცებულ იქნენ თვითოეულად ყველაზე უფრო მომზადებული ამხანაგები. პროპაგანდისტთა შორის არიან გ. კანდელაკი, ვ. ნინეა, ფ. ჭედია, ფ. ქართველიშვილი, ს. რევიშვილი, ვ. ქანთარია, ტ. მეგრელიშვილი, შ. ლორია და სხვები, რომლებსაც პროპაგანდისტულ მუშაობის 5-10 წლის გამოცდილება აქვთ.

პარტიის რაიკომმა სერიოზული ყურადღება მიაქცია აგრეთვე ახალი სასწავლო წლისათვის ორგანიზაციულ-ტექნიკურ მომზადებას. პოლიტსკოლებისა და წრეებისათვის გამოყოფილ იქნა სამეცადინო ბინები, რომლებიც უზრუნველყოფილია განათვნთა, მომარაგებულია ლიტერატურა, რუკები და სასწავლო ნივთები.

რაიკომის პარტკანცელარიამ და რაკნიგნის კვანძის პარტკანცელარიამ შექმნილი პროპაგანდისტთა 4 სემინარი. დღემდე ჩატარდა სემინარების 6-6 მეცადინეობა, სადაც მეთოდიური ხასიათის ლექციებს გარდა ზეპაოხუნდა იქნა ლექციები შემდეგ თემებზე: „ბრძოლა სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის შექმნისათვის რუსეთში", „საკავშირო კ. პ. (ბ) ისტორია—მარქსიზმ-ლენინიზმი მოქმედებაში" და სხვა.

1 ოქტომბრიდან მუშაობა დაიწყო აგრეთვე პარტიის რაიკომთან არსებულმა ორწლიანმა პარტიულმა სკოლამ, რომელშიც გაერთიანებული არიან რაიკომის ინსტრუქტორები, რაიაღმასკომის განყოფილებათა გამგეები, მსწავლი პარტორგანიზაციების მდივნები და მათი მოადგილეები. ლექტორებად დამტკიცებული არიან რაიკომის მეორე მდივანი შ. სიხარულიძე, რაიკომის პროპაგანდისტი და აგიტაციის განყოფილების გამგე ს. ბოცვაძე, რაიკომის ლექტორები ს. გრიგოლია და ვ. თუთაბერელი.

ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების პერიოდში სერიოზული ნაკლოვანებანი გამოვლინდა კომუნისტების დამოუკიდებელად სწავლების დარგში. ნაწილი კომუნისტებისა არ მუშაობდნენ თავიანთი მარქსისტულ-ლენინური შეგნებულობის დონის ამაღლებისათვის, თუმცა ისინი პარტიის ისტორიის დამოუკიდებლად შემსწავლელთა სიებში ირიცხებოდნენ. პარტიის რაიკომმა მკაფიოდ აღნიშნული მდგომარეობა და საორთქმადეთ დეპოს, ძაფსადები ფაბრიკის, სავაგონო დეპოს, საქართველოს ჩაის ტრუსტის ქქანაკერი ქარხნის, რაისაბჭოს ალმაკომისა და საკოსნერო კომბინატის პარტიულ ორგანიზაციებში პარტიის ისტორიის დამოუკიდებლად შემსწავლელი კომუნისტების დასახმარებლად გამოპყო კონსულტანტები. თვითეულ კონსულტანტზე მიმაგრებული არის 10-15 კომუნისტი. კონსულტანტები გაერთიანებული არიან ჯგუფის სემინარში და დაუფლაყად მუშაობენ თვითანი თეორიული დონის ამაღლებისათვის.

სოფლის ტერიტორიულ და საკოლმეურნეო პარტიულ ორგანიზაციებთან შექმნილი გვაქვს 42 პოლიტსკოლა და პარტიის ისტორიის შემსწავლელი წრე, რომლებიც შეკადენილის 15 ოქტომბერს დაიწყებენ.

ხელმძღვანელ პარტიულ, საბჭოთა და სამეურნეო მუშაკთა თეორიული ცოდნის ამაღლების მიზნით რაიკომთან და რაკნიგნის კვანძის პარტიულ კომიტეტთან შექმნილია ჯერეთ ორი სემინარი, ორივე სემინარში 91 ხელმძღვანელი მუშაკია გაერთიანებული.

პარტიული განათლების ქსელში ახალი სასწავლო წლისათვის მზადება რაიონის პარტიულმა ორგანიზაციებმა ორგანიზებულად დაამთავრეს. მაგრამ მარტო ეს როდი კმარა. პარტიის რაიკომი უკეთ მოაწყობს კომუნისტების თეორიული სწავლებას ახალ სასწავლო წელს, ამამაღლებს კადრების იდეურ დონეს, რაც რაიონის ბოლშევიკების წინაშე დასახული სამეურნეო და პოლიტიკური ამოცანების წარმატებით გადაჭრის საწინდარია.

ბ. ყურაშვილი

საქართველოს კ. პ. (ბ) სამტრედიის რაიკომის მდივანი

პირველი ღღე

თბილისის საორთქმანველო დეპოში პარტიის ისტორიის შემსწავლელ სამ წრეს და ხუთ პოლიტსკოლაში, რომლებსაც გუშინ დაიწყეს მუშაობა, 255 კომუნისტია გაერთიანებული.

ახალი სასწავლო წლის მომზადებულად შეხვედრისათვის გაწეული მუშაობის შედეგები 1-ლ ოქტომბერს გამოვლინდა. ორგანიზებულად დაიწყო მეცადინეობა წრეებსა და პოლიტსკოლებში. წინასწარ შერჩეულ და მოწვეულია სამეცადინო ოთახებში დაიგიანებელ მოიყარეს თავი მსმენელებმა. დროზე მოვიდნენ პროპაგანდისტებიც: მე-8 საშუალო სკოლის დირექტორი ფ. გამგებელი, მე-18 ვაჟთა საშუალო სკოლის მასწავლებელი კ. პასტიკოვა, დეპოს მთავარი ინჟინერი ა. კაციტაძე, მემანქანე ინსტრუქტორი ი. ლატვინოვი, ვ. ტამბაქაძე, ბ. ბატრაველი და სხვები. მეცადინეობის პირველი დღე მუშაობის ორგანიზაციული მხარეებისა და წრეებისა და პოლიტსკოლების გეგმების განხილას მიეძღვნა.

მუშაობას შეუდგნენ

გუშინ ფაბრიკა „საქტრიკოტაჟში" მუშაობას შეუდგა პარტიის ისტორიის შემსწავლელი 2 წრე და 3 პოლიტსკოლა. პარტბიუროს ჩიუტარება სათანადოდ მოსამზადებელი მუშაობა. სამეცადინო ოთახების კარებთან გაკრულია წარწერა, თუ თვითეულში რომელი წრე იმეცადინეს. მომზადებულია სკამები, მაგიდებზე აწყვია სწერი ქაღალდი, ფანქარი, კალმისტარი. პროპაგანდისტებს ხელი აქვთ მსმენელთა სია და სასწავლო გეგმა.

სრული ხუთი საათია. ყველა პროპაგანდისტი ადგილზეა. სიებს თვალიერებენ და მსმენელებს ესაუბრებიან პროპაგანდისტები ლ. გოგოფონიძე, ა. ჯაჯვეანი, ე. გერსამია და ს. მელიქსეთი. მათ შეამოწმეს მსმენელთა დასწრება, ილაპარაკეს მომავალი მუშაობის წესებზე. განსაზღვრა მეცადინეობის დღე და საათი.

მეცადინეობის პირველ დღეს მნიშვნელოვანი ნაკლიც აღსანიშნავდა. მსმენელთა ნაწილმა დაიგვიანა. ქარხნული პოლიტსკოლაც და პარტიის ისტორიის შემსწავლელ რუსულ წრეში არ ჩაყოფნიდან ერთ საათში, მაგალითა. პარტიის ისტორიის შემსწავლელ ქართულ წრეში 14 მსმენელიდან მეცადინეობას ესწრნენ 6 კაცი. რაიკომმა მიერ დამტკიცებულ მსმენელთა სიაში ცვლილებები შეიტანეს. პარტიის ისტორიის შემსწავლელი რუსული წრის მსმენელნა ნასიბოვმა განაცხადა, რომ მას სამი კვლაი აქვს დამთავრებული და პარტიის ისტორიის შემსწავლელ წრეში არ შეეძლია მუშაობა. იგი მოითხოვდა პოლიტსკოლაში გადაყვანას. ეს და რამდენიმე სხვა ფაქტი დასასტურებს, რომ წრეები ფულადსაფიცარ არ ყოფილა დაკომპლექტებული. ზოგ წრეს შესაფერი ბინაც არა აქვს. ეს ნაკლი ფაბრიკის პარტბიუროს სასწრაფოდ უნდა გამოსწოროს.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მე-3 სესია

ახალი ომის გაგჩაღებისთვის წინააღმდეგ, მშვიდობისა და უშიშრობის განმტკიცებისათვის

უკრაინის დელეგაციის მეთაურის დ. ზ. მანუილსკის სიტყვა გენერალური ასამბლეის 29 სესიებრის კლენარულ სხდომაზე

დ. ზ. მანუილსკის თავისი სიტყვის დასაწყისში აღნიშნა, რომ სსრ კავშირის დელეგაციის წინადადება, რომელიც თავთავისუფლებს შეიარაღებული ძალების და შეიარაღების შემცირებას და აუბიერი ატომიის აკრძალვას, წარმოადგენს მშვიდობის განმტკიცების საქმეში შეტანილ ფართოს წვლილს და შეესაბამება ხალხთა სანეკვანო ოცნებას. დ. ზ. მანუილსკის სთქვა:

**საბჭოთა მთავრობის წინადადება, როგორც ბევრნი ამბობდნენ სსრ, სერიოზულ ფიზიკოსებისგან აწუდება ინგლის-ამერიკის ბლოკის მხრივ, რომელიც ცდილობს შეეფარჩნენს ამერიკის შეერთებულ შტატებს ატომური იარაღის ეფექტურად ეფექტური ეფექტური ეფექტური

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მე-3 სესია

– ახალი ომის გაჩაღებისთვის წინააღმდეგ, მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცებისათვის

უკრაინის დელეგაციის მეთაურის დ. ზ. მანუილსკის სიტყვა გენერალური ასამბლეის 29 სექტემბრის კლენარულ სხდომაზე

(ფასსაანი)

ეს შეიძლება ხალხთა შეგნებაში ამოშალო ის, რაც არასოდეს არ იქნება დაფუძნებული. ხალხებს ვერ დაიგუნებს ომ ზეწოლის, რომელიც სსრ კავშირმა შეიტანა სასაუბროო საფრთხისაგან – ფაშიზმის ბიერ დამონების საფრთხისაგან კიეკონიერობის განთავისუფლების საკმეში.

ის მდიდარი ფაკტიური მასალა ამერიკის შეერთებული შტატებში გამეფებული საშინელი ეიუსტიციელების შესახებ, რაც სსრ კავშირის დელეგაციის მეთაურმა მოიყვანა, ამტკიცებს, რომ ამერიკის შეერთებული შტატები წარმოადგენენ ახალი ომის საფრთხის კერას, რომ ომის ფსიქოზი ამეფდა სხვა ქვეყნებში ფრცელდება. მაგრამ მოსაზეიერობის ფართო ფენებს შეგნებეი აქვთ, რომ ომის ეს ფსიქოზი გაჩენდა შემოაკვეთ, რომ ფილ ან შეუსაბამება მათი ქვეყნების ეროვნულ ინტერესებს, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების რეაქციული წრეების აგრესიული-შოვინისტური პოლიტიკა კარგა ახას ექცევის მათ.

ბანა შეეძლოთ როგორც ეფრთაბის, ისე ინალეთრთის ქვეყნების ხალხებს გეოგრაფიულად მოეკიდნენ ამ ფაქტს, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებს ამკიდან აქვთ 489 სამხედრო ბაზა, რომელებიც საშიალებას აძლევს მათ კონტროლი დაიწესონ ხმელეთზეა ზღვის აუზზე, ცენტრალური ამერიკაზე, ლათინურ ამერიკაზე, შორეული აღმოსავლეთისა და წყნარი ოკეანის ქვეყნებზე?

ანალ შეეძლოთ მათ შეშფოთებას არ გაიიდეთ ნენ, რომ ისმენენ ამერიკის შეერთებული შტატების პასუხისმგებელი სახელმწიფოო მოღაპეფთა ბიანებიდან ამის შესახებ, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ინტერესთა სფერო ატლანტიკა, ბიბრალტარს, სახეარნეთის, ფერეკეთის, ეროკის, ახლო და შუა აღმოსავლეთის და წყნარი ოკეანის კეფეფეკუნის მისადგომებზე ეროკეფენან? მსოფლიოს ამ ნაწილებში მეხოვრეს ხალხებს არ შეიძლეკნა შეგნებეთი არ ჰქონდეთ, რომ მათი დამოკეფიდ ლობა საფრთხეა.

ეროვნულური ასამბლეა გეერფს ვერ ეფელას ამ ფაქტს, თუ სურს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების პრინციპების შესაბამისად იმოქმედოს.

ეუბრალო ადამიანებმა გაკვეთილები გამოიტანეს ომიდან და ომისშემდგომი პერიოდიდან და ისწავლეს შეგაფსონ მოკერობები არა მათი სიტყვების, არამედ საქმეების მიხედვით. ისინი გამოცდილებით ხედავენ, ვინ იცავს შეეიდოს ან ვინ ამქნის ბილი ფარცეკეთს საფრთხეს. მაგრამ როგა მსოფლიოს ერთ ნაწილში რეაქციამ წამოაყო თავი, მეორე ნაწილში დემოკრატიის ძალები მტკიცდებიან. მაგრამ როგა მსოფლიოს ერთ ნაწილში ომის ახალი კერები იქმნება და ეკეე ომები სწარმოებს, მეორე ნაწილში გაბატონებულია შვიდობა და ხალხთა თანაშრომლობა.

აღმოსავლეთ ევროპის ტერიტორიაზე, რომელიც მოიცავს სსრ კავშირს და სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებს, მეთობედ მიღიარდზე მეტი ადამიანი ცხოვრობს — იმედნიეკ, რამდენიც მთელ ამერიკის კონტინენტზეა. აქ ადამიანები შვიდობიან შემოქმედების ზრუნვასა ეწევიან. ეკონომიკის აღდგენა, მიეტიდოვად ამერიკის შეერთებული შტატების რეაქციული წრეების მიერ მოწყობილი ეკონომიური ბლოკადის, აქ ეფრო სწარმოეს, ვიდრე ფასადეკო ევროპის ქვეყნებში, რომელიც შეტანილია ომიან ბანაკში. ეროვნული ეკონომიკა ამ ეროვნული ენერგიის შესახებ გენერალური ასამბლეის გადაწყვეტილებათა სარულება და ჩიბნი მოეკეკოთ ეშმაროსის ეროვნულ ეკონომიკის მეეამაზ, რომელიც ამ საკითხის არჩევენენ. ამ თავიდან ბოლომდე ყალბი ფიგურის საშუალებით ავად მოსაფარი ერთა ლიგა შეეცადა დასაამარებინა სსრ კავშირის წინადადებანი ოიგორც საყოველთაო განიარაღების, ისე შეშფეკ ნაწილობრივი განიარაღების შესახებ. მაგრამ ამ გაკეთილი ხერხებით, რომელებსაც ომის მოამზადეს მოამბრენი ბაა ეკლეკ ალიცდუნენ, ამაოდ ვერ მოახერხებენ შეცდომაში შეიყვანონ მოსახლეობა ფართო წრეები, რომელებსაც მშვიდობა სწყურიათ. ხალხები მშვიდობისათვის ობობანენ ფა ინა ახალი ომებისათვის. ყველი ქვეყნის მოსახლეობის ფართო წრეებს შეგნებეკი აქვთ, თუ რას ნიშნავს გამოაუბეთი შეიარაღება ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ატომური ომის პროპაგანდა და ბეკონისა და სპაიის გამოსეკეთის ბაკვაი სიტყვები. მთელ მსოფლიოს ხალხებს ესმით, რომ საბეჭდოა ნენ ბანდეფი ნენ ბანდეფ ნენ ბანდეფ ნენ ბანდეფ